

 Österbottens välfärdsområde Pohjanmaan hyvinvointialue	Dokumenttyp ANVISNING FÖR PROFESSIONELLA		Sida 1 (3)
Namn KONTROLLERING AV MADRASSER	Förberedd av: Kvalitet, säkerhet och tillsyn Datum: 4.10.2023	Godkänd: S. Grönroos- Pada & H. Tikkanen Datum: 2.9.2024	Uppdaterad: Enhetens namn Datum:
Denna riktlinje kan tillämpas vid kontroll av madrasser på patientsängar. Om du använder en motoriserad högriskmadrass (en så kallad nolltrycksmadrass) ska du följa tillverkarens anvisningar för användning och underhåll. För underhåll av madrasser för patientsängar, följ tillverkarens underhålls- och rengöringsinstruktioner. Det finns många olika typer av madrasser, men som regel är de tillverkade av skumplast. Madrassöverdragen är tillverkade av syntetiskt och fukttåligt material. Madrasserna i patientsängar utsätts för stor belastning, vilket gör att överdraget slits och blir skört. Om madrassöverdraget går sönder kan fukt och smuts tränga in i madrassen. En nedsmutsad madrass kan utgöra en risk för patienterna. Regelbunden inspektion av madrassen bör vara en del av den planerade verksamheten. Om madrassöverdraget är trasigt ska hela madrassen omedelbart kontrolleras. Slitna, skadade och/eller smutsiga madrassöverdrag och madrasser ska bytas ut. För rengöring av sängen och madrassen är svagt alkaliskt rengöringsmedel eller allrengöringsmedel och mikrofiberduk (rekommenderas) oftast lämpliga. Se den aktuella listan över desinfektionsmedel för välfärdsområdet. För rengöring av isoleringsrum, använd också ett lämpligt desinfektionsmedel och engångsdukar (observera de sjukdoms- och mikropspecifika riktlinjerna för rengöring av isoleringsrum). Madrasser bör kontrolleras regelbundet: - Två gånger per år på långvårdsenheter och alltid vid byte av boende - o Samtidigt tvättas madrassöverdraget - På sjukhus, allmänmedicinska avdelningar och vårdcentraler minst två gånger per år, och oftare vid behov om madrassen utsätts för hårt slitage (mekaniskt eller kemiskt). - o När madrassen inspekteras tvättas madrassöverdraget Kontroll av madrassen: Desinfektera först händerna och ta på engångsskyddshandskar. Tvätta madrassöverdraget när du kontrollerar madrassen (följ tillverkarens tvätt instruktioner). Börja madrasskontrollen med att skapa en helhetsbild av madrassen och madrassöverdraget. Eventuella fläckar tas bort före den egentliga madrasskontrollen och underhållet. 1. Titta på madrassens ovansida, sidor och hörn efter eventuella • slitage och revor • fläckar och missfärgningar 2. Dra upp dragkedjan på madrassöverdraget och ta bort madrassen. Maskintvätta madrassöverdraget enligt tillverkarens anvisningar (antingen på din enhet eller på ett tvätteri enligt enhetens/avdelningens rutiner).			

3. Kontrollera insidan av madrassöverdraget och madrassen för eventuella fläckar eller missfärgningar. Känn efter om det finns fukt i madrassen. En handduk kan användas som hjälpmedel. Om det finns fukt på madrassen kan orsaken vara ett trasigt madrasskydd. Observera att värme och ljus kan orsaka ofarliga missfärgningar på madrass och överdrag.

4. Kontrollera madrassens undersida med avseende på fläckar eller missfärgningar

5. Ta av skyddshandskarna och desinficera händerna. Lägg ett nytt rent madrassöverdrag på madrassen. Kontrollera att madrassen är vänd åt rätt håll inuti överdraget.

6. Stäng dragkedjan på madrassöverdraget. Se till att droppskyddet på madrassöverdragets kant är vänt nedåt.

OBS: Om du använder en madrass utan avtagbart överdrag, följ tillverkarens anvisningar för underhåll och rengöring.

På långvårdsenheter och på specialsjukvård och allmänna medicinska avdelningar:

- Rengör sängen enligt följande instruktioner i slutet av varje isolering och när sängen är renbäddad.
- Rengör sängen uppifrån och ned, börja med de hjälpmedel som är fästa vid sängen, t.ex. stödhandtag och droppställningar.
- Torka sedan av sängens sidor och ändar.
- Rengör sängens regulator, eventuell ringlocka
- Rengör sängbottnet, benen och andra delar av sängen
- Till sist, rengör hjulen

Tvätta sänglinne, täcke och kudde. Observera att t.ex. Sleep Angel-kuddar rengörs genom avtorkning enligt tillverkarens anvisningar och inte skickas till tvätteriet eller läggs i tvättmaskinen. Lyft upp madrassen och kontrollera undersidan av överdraget och sängen. Madrassen torkas av överallt med ett mildt alkaliskt rengöringsmedel och får torka innan den byts ut. Om sängen har ett löst räddningslakan, kontrollera båda sidorna. Torka även av räddningslakanet. Madrassen ska i första hand rengöras med ett allrengöringsmedel. Efter rengöring av isoleringsrummet, följ de ämnen och metoder som används för rengöring av isoleringsrummet. Det rekommenderas att använda engångsrengöringsdukar och desinfektionsmedel för rengöring av madrassen.

Om patienten har en längre vistelse ska sängen rengöras en gång i veckan och vid behov. Observera att daglig rumsrengöring för patienter i isolering omfattar torkning av kontaktytor, dvs. sängens kontaktytor torkas dagligen.

Låt madrassen torka och luftas ordentligt innan den läggs tillbaka på plats.

Observera även följande:

- Var försiktig vid hantering av madrassen. Var försiktig när du hanterar madrassen. Vassa föremål som pennor, nålar och sprutor kan skada madrassens överdrag.
- Madrassen bör inte användas utan madrasskydd och lakan. Ett örngott används tillsammans med kudden.
- Rengör alltid sängens kontaktytor när du städar rummet.
- Vid byte av sängkläder torkas även madrassöverdraget av. Hantera smutsigt sänglinne varsamt, fluffa inte upp det. Lägg smutsiga sängkläder direkt i tvättpåsen.
- Tvätta alltid smutsiga och våta kuddar. En trasig kudde ska slängas.
- Långvarig exponering för fukt (t.ex. urin och svett) kan göra att överdraget går sönder. Torka bort fukt så snart som möjligt.
- Kemisk påverkan kan också slita på madrassen och därmed förkorta dess livslängd (kraftig användning av desinfektionsmedel).
- Ändra alltid madrassens riktning då och då (huvud/fot) INTE upp/ner.

- Följ rekommendationerna för max.vikt för madrassen.
- Skydda madrassen från direkt och långvarigt solljus (både vid användning och förvaring).
- Desinfektera vid behov madrassen med ett desinfektionsmedel för exsudat. Avlägsna först lös smuts med en torr engångsduk.
- Om rena madrasser förvaras ska de förvaras i horisontellt läge högst 5 madrasser ovanpå varandra. Se till att temperaturrekommendationerna för användning och förvaring av madrassen är i enlighet med tillverkarens rekommendationer.
- Observera att om en väteperoxidtorränga används i rummet under rengöringen, måste madrassen vara i upprätt läge för att desinfektionen ska lyckas.
- Madrasser för akuta patienter (t.ex. på en akutmottagning eller annan mottagning) ska alltid torkas av efter att patienten har lämnat rummet.

Exempel video om rengöring av madrasser. ÖVPH rekommenderar att använda engångsförkläde och skyddshandskar vid rengöring av en smutsig madrass.

VIDEO - potilassängyn patjan puhdistus:

<https://www.youtube.com/watch?v=zGvL4u5FyuY>

Källor

Heli Heikkinen & Katariina Kainulainen – Usein kysyttyä: Siivous ja terveydenhuolto. Suomen Sairalahygienialehti 2016; 34: 201-206

THL: Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta

Medimattress patjan huolto ohje – versio 2.2 (päivitetty 5/2019)

Nyckelord: madrass, rengöring av madrasser

Referenser/tilläggsinformation:

Österbottens välfärdsområde • www.osterbottensvalfard.fi • Växel 06 218 1111

Denna anvisning är avsedd för professionella inom vårdbranschen.